

ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ: ΜΙΑ ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ ΜΕ ΠΟΛΛΕΣ ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΕΣ

Η επιτομή της δήθεν κατάρρευσης του κράτους μπροστά στη «σφοδρότητα του χιονιά» ήταν το μπάχαλο της Αττικής Οδού και η συζήτηση που άνοιξε γύρω απ' την ταλαιπωρία των οδηγών και τις ευθύνες της εταιρίας. Η ιστορία της Αττικής Οδού όμως έχει και μία πίσω όψη, στην οποία έπεσαν πολύ λιγότερα φώτα της δημοσιότητας.

Μία μέρα πριν τα χιόνια και την περιβόητη «κατάρρευση», γράφτηκε στα μέσα ότι:

Η υφιστάμενη σύμβαση παραχώρησης ολοκληρώνεται τον Οκτώβριο του 2024. Η υποβολή της εκδήλωσης ενδιαφέροντος για τη νέα σύμβαση αναμένεται για τις 20 Απριλίου. Ισχυρές συμμαχίες αναμένεται να δημιουργηθούν για τη διεκδίκηση της παραχώρησης εκμετάλλευσης της Αττικής Οδού για τα επόμενα 25 χρόνια, με δεδομένο ότι οι οικονομικές προσφορές εκτιμάται ότι θα κινηθούν περίρι των 2 δισ. ευρώ, ενδεχομένως και ακόμα υψηλότερα. Θα πρόκειται δηλαδή για τη μεγαλύτερη σε αξία σύμβαση παραχώρησης οδικού άξονα διαχρονικά.¹²

Η Αττική Οδός θεωρείτο μεγάλο «φιλέτο», καθώς «είναι η μοναδική στην οποία δεν προβλέπεται ανώτατο όριο χρέωσης για τα έξοδα συντήρησης του αυτοκινητοδρόμου. Ενώ λοιπόν στους υπόλοιπους οδικούς άξονες έχει επιβληθεί ανώτατο όριο 60.000 ευρώ/χιλιόμετρο ετησίως, στον ισολογισμό της «Αττικής Οδού» έχει φτάσει να χρεώνεται το σχετικό έξοδο έως 1 εκατ. ευρώ/χιλιόμετρο, ή 70 εκατ. ευρώ».¹³ Μ' αυτόν τον τρόπο η Αττική Οδός Α.Ε. είχε καταφέρει να πληρώνει πολλά έξοδα συντήρησης στην αδελφή εταιρεία της, Αττικές Διαδρομές, καταφέροντας έτσι να παρουσιάζει τεχνητά μειωμένα τα κέρδη της κι έτσι να αναβάλλει την επιστροφή του έργου στο δημόσιο, η οποία βάσει της σύμβασης θα συνέβαινε νωρίτερα αν τα κέρδη της εταιρίας ξεπερνούσαν ένα συγκεκριμένο επίπεδο.¹⁴

Αμέσως μετά τα χιόνια, το βρίσιμο στην Αττική Οδό Α.Ε. οργίασε. Ο αρμόδιος υπουργός κατηγόρησε το ΔΣ της Αττικής Οδός Α.Ε. για αμέλεια. Η διοίκηση της εταιρίας κατηγόρησε τον υπουργό πως εκείνη έκανε εισήγηση να απαγορευτεί η είσοδος των φορτηγών από την προηγούμενη μέρα, αλλά ο υπουργός είπε πως «δε μπορεί να μείνει χωρίς εφοδιασμό η πρωτεύουσα» και έτσι δεν απαγορεύτηκε η είσοδος των φορτηγών.¹⁵

Οι ανταγωνιστές των εταιριών που έχουν αυτή τη στιγμή υπό την κατοχή τους την Αττική Οδό (οι Ελλάκτωρ και Άβαξ) ξεσπάθωσαν κι αυτοί. Παρέα και ο πρώην πρόεδρος της Αττικής Οδού Α.Ε., Λ. Μπόμπολας, που έχει κάθε λόγο να υποσκάπτει την τωρινή διοίκηση. Η πλευρά της τωρινής διοίκησης κατηγορεί τον Μπόμπολα ότι διαδίδει στην αγορά λασπολογίες για τη διαχείριση του χιονιά και ψευδείς γνωματεύσεις με σκοπό την «καταστροφή» και την «κατάρρευση του ομολόγου» της Ελλάκτωρ.¹⁶

Πού θέλουμε να καταλήξουμε με όλα αυτά; Πίσω από την τεράστια δημοσιότητα που πήρε το «φιάσκο» της Αττικής Οδού δεν κρύβονται ούτε «ανικανότητα», ούτε μια «ανάλητη εταιρία που δεν έκλεισε το δρόμο για να εισπράξει λεφτά απ' τα διόδια». Κρύβονται εσωτερικές έριδες των αφεντικών με αντικείμενο τη σύμβαση που έχει μόλις ανοίξει και αφορά μια δουλειά δισεκατομμυρίων ευρώ. Κρύβονται πρώην, νυν και μελλοντικοί πρόεδροι ΔΣ που πλακώνονται και που είναι όλοι τους «ανάλητοι». Οπότε όποιος τοποθετείται πάνω στο ζήτημα των ευθυνών της κάθε εταιρίας, καλά θα κάνει να το λαμβάνει υπ' όψιν. Διαφορετικά το μόνο που καταφέρνει, είναι να χρησιμεύει στους ανταγωνιστές της.

πόσον είναι αποτελεσματική η πρακτική της ονοματοδοσίας στις κακοκαιρίες. Εκεί υπερασπίζονταν την πρακτική της ονοματοδοσίας στις κακοκαιρίες, υποστηρίζοντας πως:

Η ονοματοδοσία ενισχύει την αντίληψη του κινδύνου και το επίπεδο εγρήγορης των πολιτών, μέσω αντιληπτικών και ψυχολογικών μηχανισμών. Τα ευρήματα της έρευνας όμως δείχνουν ότι μεγαλύτερη [κι απ' την ενίσχυση του αισθήματος κινδύνου] είναι η κοινωνική αποδοχή της διαδικασίας ονοματοδοσίας.⁴

Με άλλα λόγια, τα βαφτίσια στις κακοκαιρίες κρίνονται αποτελεσματικά, όχι

Η κακοκαιρία Φίλιππος (2/2) ήταν κι αυτή «πρωτοφανής». Δηλαδή να φανταστείτε «χιόνισε στη Φλώρινα»... Πήγε τόσο άπατη που και την επόμενη (10/3) πάλι Φίλιππο την είπανε μπας και ρεφάρουν.

επειδή πετυχαίνουν να προβλέψουν το πότε θα έρθει ο επόμενος Αρμαγεδώνας, αλλά επειδή πετυχαίνουν να σπέρνουν το φόβο και ταυτόχρονα να είναι αποδεκτά. Καταφέρνουν δηλαδή να πείσουν τους πολίτες ότι εκεί έξω συμβαίνει θύελλα, ακόμα κι αν έχει λιακάδα. Η λαμπρή τους επιτυχία δεν είναι ότι προβλέπουν τον καιρό, αλλά ότι «προβλέπουν» την αντίδραση των πολιτών σαν ξόρκι. Ξόρκια, άλλωστε, είναι τα λόγια που γίνονται πραγματικότητα. Η επιτυχία του ονόματος δηλαδή προκύπτει από τη δύναμη που έχουν τα λόγια, όταν έχουν από πίσω τους κράτος. Οι κρατικές πολιτικές και τα συγκεκριμένα μέτρα που συνοδεύουν αυτά τα λόγια είναι που νομιμοποιούν και κάνουν πράξη την πρόγνωση.

Τόσο πετυχημένο είναι αυτό το ξόρκι που το ελληνικό κράτος πειραματίζεται με την εφαρμογή του ολόκληρο τον χρόνο, ακόμα και τη θερινή περίοδο. Η κωδική λέξη για το καλοκαίρι είναι «καύσωνας» και δοκιμάστηκε με επιτυχία πριν λίγους μήνες, όταν η πατροπαράδοτη απάλευτη ζέστη του Ιουλίου και του Αυγούστου μετατράπηκε σε «ακραίο καιρικό φαινόμενο». Τότε οι πολιτικοί προϊστάμενοι των μετεωρολόγων, δηλαδή ο Νίκος Χαρδαλιάς κι ο Μιχάλης Χρυσόχοϊδης, βγήκαν και «έκαναν έκκληση στους πολίτες να αποφεύγουν τις άσκοπες μετακινήσεις ενόψει του νέου κύματος καύσωνα».⁵

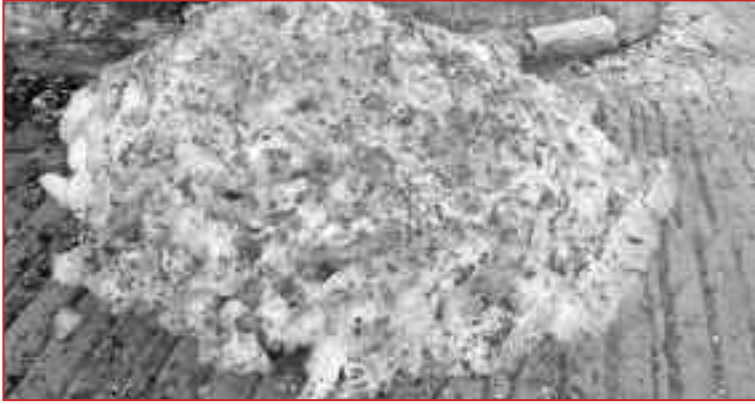
Μάλιστα, το ελληνικό κράτος βρίσκεται στην αιχμή της πρωτοπορίας καθώς η Ελλάδα είναι η πρώτη χώρα στην Ευρώπη που απέκτησε υπεύθυνο για την «αντιμετώπιση της αστικής υπερθέρμανσης». Η κυρία Ελένη Μυριβήλη είναι εγγονή του Στρατή Μυριβήλη, που μας τον δίδασκαν στα σχολεία ως «επικριτή του πολέμου», ενώ είχε συμμετάσχει με χαρά σε όλους σχεδόν τους πολέμους του ελληνικού κράτους που πρόλαβε να ζήσει (δεν ήταν και λίγοι). Η κυρία Μυριβήλη δηλώνει πως «ο καύσωνας είναι ένας ύπουλος και σιωπηλός δολοφόνος» και ετοιμάζεται να αρχίσει τα βαφτίσια και στους καύσωνες, με το ίδιο ακριβώς επιχείρημα. «Η ονοματοδοσία», λέει, «βοηθά να αποκτήσει οντότητα ένας καύσωνας στη συνείδηση του κόσμου».⁶

Μη νομίζετε δηλαδή πως η παράνοια θα σταματήσει μόλις σταματήσουν τα κρύα. Άλλωστε, είπαμε, η επιτυχία της μετεωρολογικής τρομοουστερίας δε βασίζεται στην πραγματοποίηση των προβλέψεων για τον καιρό. Βασίζεται στην επιρροή που έχει η ίδια η τρομοουστερία στη συμπεριφορά των πολιτών. Και με κάποιο μαγικό τρόπο, οι συνέπειές της στη συμπεριφορά των πολιτών συνοψίζονται στο ανατριχιαστικά γνώριμο τα τελευταία χρόνια «μειντε σπίτι».

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΗΣ «ΑΠΟΚΑΛΥΨΗΣ»

Ως γνήσιοι αντικοινωνικοί συνωμοσιολόγοι, τείνουμε να αγνοούμε τις μετεωρολογικές προβλέψεις όταν έχουμε κανονίσει να κάνουμε μια διαδήλωση ή κάτι αντίστοιχο. Έτσι, βρεθήκαμε να ακούμε ορεν mics στο Πολύγυνο και να διαδηλώνουμε στον Πειραιά εν μέσω της κακοκαιρίας Κάρμελ. Κι έτσι είμαστε σε θέση να κάνουμε ορισμένες χρήσιμες παρατηρήσεις για την επιρροή του μετεωρολογικού δελτίου στη λειτουργία της ελληνικής κοινωνίας.

Καταρχήν, παρατηρήσαμε ότι τα ξόρκια των μετεωρολόγων δουλεύουν. Δρόμοι εμπορικοί, πολυσύχναστοι, είχαν μετατραπεί σε κρανίου τόπο μόνο και μόνο χάρη σε μία «πρόγνωση». Οι δρόμοι θύμιζαν περιόδους καραντίνας. Γιατί όλες οι λειτουργίες της καραντίνας δούλευαν στο φουλ. Φόβος τσεκ. Σύγχυση τσεκ.

ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΧΙΟΝΙ

Μετά το «πέρασμα της Ελπίδας», ή αναλόγως οπτικής, μετά από μια μέρα χιονόπτωσης, οι δρόμοι της Αθήνας γέμισαν με σωρούς από βρώμικο χιόνι που έκλεινε τους δρόμους. Υποτίθεται πως για καμιά δεκαριά μέρες ο κρατικός μηχανισμός «αδυνατούσε» να τους μαζέψει...

Μηνύματα από το 112 στα τεχνολογικά μαραφέτια τσεκ. Ειδικό στα κανάλια να μιλούν αλαμπουρνέζικα τσεκ. Κλείσιμο στο σπίτι τσεκ. Μείωση της κατανάλωσης τσεκ. Ειδικά στον Πειραιά, ήταν εμφανές. Στα μαγαζιά στα οποία κανονικά γίνεται το αδιαχώρητο, δεν υπήρχαν ούτε μύγες για να βαρέσει κανείς.

Η τεχνητή εφαρμογή των επιπτώσεων της καραντίνας μέσω καιρού λειτούργησε ακόμα εντονότερα στον «πρωτοφανή χιονιά» που «συγκλόνησε» την Αθήνα στα μέσα του Γενάρη. Εκεί, ο κρατικός μηχανισμός δε βασίστηκε απλώς στην τρομοκρατία. Αντίθετα, οργάνωσε τη δημιουργία μιας σχεδιασμένης κατάρρευσης, προκαλώντας συνθήκες καραντίνας στην πρωτεύουσα για πάνω από μία βδομάδα. Ενώ ουσιαστικά δε χιόνισε ούτε 24 ώρες, η Αθήνα παρέλυσε για μέρες. Να πώς περιγράφει την παράλυση αυτή η καλή εφημερίδα *Καθημερινή*:

Γιατί είναι βέβαιο πλέον ότι από το μεσημέρι της Δευτέρας, που το φαινόμενο άρχισε να χτυπάει την πρωτεύουσα, τα πάντα **αφέθηκαν στην τύχη τους**. Σύμφωνα με απόλυτα ασφαλείς πληροφορίες της «Κ», υπήρχε παντελής έλλειψη προετοιμασίας σε τουλάχιστον δύο πολύ βασικούς τομείς. Πρώτον, δεν υπάρχει στην Περιφέρεια ενεργή εργολαβία αποχιονισμού, καθώς ο διαγωνισμός **καθυστερήσε να ξεκινήσει**. Παράλληλα, η Περιφέρεια Αττικής δεν έχει ενεργή σύμβαση προμήθειας αντιπαγετικού αλατιού, καθώς ο διαγωνισμός **καθυστερήσε να ξεκινήσει**. Μεγάλο ερώτημα είναι τι συνέβη με τα καινούργια εκχιονιστικά μηχανήματα, τα οποία είδαμε σε φωτογραφίες αλλά δεν είδε κανείς στον δρόμο.⁷

Σύμφωνα με την *Καθημερινή* δηλαδή, το καλό μας κράτος «ξέχασε» να κανονίσει τα εκχιονιστικά και «ξέχασε» να αγοράσει αλάτι. Τι βολικό! Μα πόσο ξεχασιαρικό κι ανίκανο είναι πια αυτό το κράτος; Και το αποτέλεσμα της αφέλειας και της ανικανότητας; Εκεί που άλλες φορές οι δρόμοι άνοιγαν μέσα σε μια μέρα, τώρα το χιόνι έμεινε να στολίζει τα φανάρια και να γεμίζει βρώμα και μαυρίλα για μια βδομάδα. Και σα να μην έφταναν οι κλειστοί δρόμοι, ο πρωθυπουργός μας ανακοίνωσε κάτι υποχρεωτικές αργίες, κάτι απαγορεύσεις στις δουλειές που είχαν μηχανάκι και κάτι περιορισμένα ωράρια στα καταστήματα λιανικής, προφανώς για να μη χαθεί καμιά ανθρώπινη ζωή. Το αποτέλεσμα περιγράφεται γλαφυρά στη *Ναυτεμπορική*, η οποία νοιάζεται πολύ λιγότερο απ' την *Καθημερινή* για την ανθρώπινη ζωή:

Οι εξαγγελθείσες αργίες από την κυβέρνηση για χτες και σήμερα λόγω της κακοκαιρίας «Ελπίδα» για μια ακόμη φορά διαταράσσουν την ομαλή λειτουργία της εφοδιαστικής αλυσίδας, του εμπορίου και των καταστημάτων. Η αγοραστική κίνηση παρουσίασε προβληματική και υποτονική πορεία κατά τις πρώτες δύο εβδομάδες των εκπτώσεων, γεγονός που δεν είναι σύνηθες για την αγορά, ιδίως φέτος που όλα τα μαγαζιά είναι ανοιχτά και δεν υφίσταται καθεστώς lockdown, όπως πέρυσι. Οι πωλήσεις τις πρώτες μέρες των εκπτώσεων κατέγραψαν μείωση έως και 50% σε σχέση με το 2019, το τελευταίο έτος «κανονικής» λειτουργίας του λιανεμπορίου. [...]

Το κύμα κακοκαιρίας και όλο το αλαλούμ που επικράτησε τη Δευτέρα και η διατήρηση των δύσκολων συνθηκών, που επιβάλλουν γενική αργία την Τρίτη και την Τετάρτη και ενδεχομένως και την Πέμπτη, εάν δεν αποκλιμακωθεί η κατάσταση, επί της ουσίας παγώνει για δέκα μέρες την αγορά. Γιατί ακόμα και να ομαλοποιηθεί η μετακίνηση δεν αναμένεται να σπεύσει κανείς για ψώνια στα μαγαζιά. [...]

«Δεν έχουμε ούτε τη δυνατότητα να βάλουμε μουσική να κλάψουμε τη μοίρα μας. Μόνο τον καφέ της παρηγοριάς σεββίζουμε» αναφέρουν στη «Ν» επιχειρηματίες καταστημάτων καφεστίασης στο κέντρο της Αθήνας.⁸

«Υποτονική» η κατανάλωση λοιπόν. Παρ' όλο που «φέτος δεν υφίσταται καθεστώς λοκντάουν». «Παγώνει για δέκα μέρες η αγορά» εξαιτίας των αργιών. Για τους μαγαζάτορες της εστίασης η «απαγόρευση της μουσικής» και ο «χιονο-

νιάς» δε γίνονται αντιληπτοί ως προστασία της ανθρώπινης ζωής από ιούς ή από γλίστρες. Γίνονται αντιληπτοί ως «βαράμε μύγες» και ως «κλαίμε τη μοίρα μας». Με πρόσχημα λοιπόν το ότι χιόνισε για μία μέρα στην Αθήνα, το ελληνικό κράτος εσκεμμένα «κατέρρευσε», επιβάλλοντας ένα άτυπο λοκντάουν στην οικονομία του για πάνω από μια βδομάδα.

Το επέβαλε μάλιστα σε όλη την Αττική και την Κρήτη, ανεξαρτήτως του πού είχε όντως χιονίσει και πού όχι. Ο Εμπορικός Σύλλογος Πειραιά εξέδωσε ανακοίνωση γκρινιάζοντας που τα μαγαζιά στον Πειραιά αναγκάστηκαν να περάσουν λουκέτο, παρ' όλο που εκεί «δε χιόνισε ιδιαίτερα και δεν το έστρωσε ποτέ».⁹

Τα δύο τελευταία χρόνια, σ' αυτούς τους καιρούς εμπορικού πολέμου και κλεισίματος των κρατών στον εαυτό τους, τα κράτη έχουν παρέμβει στην οικονομία τους, έχουν μειώσει την κατανάλωση κι έχουν μειώσει τις εισαγωγές με κάθε τρόπο. Τα διάφορα λοκντάουν, τυπικά ή άτυπα δεν έγιναν μόνο «λόγω ιού». Στην Ινδία για παράδειγμα, έχει επιβληθεί κατά καιρούς κανονικό λοκντάουν «λόγω ρύπανσης», «λόγω επερχόμενου καύσωνα» και «λόγω επερχόμενης βροχόπτωσης».¹⁰ Στην Ελλάδα δεν είχαμε ακόμα την τιμή, αλλά έχουμε ήδη νιώσει τις πρώτες σχετικές δοκιμές.

Η συζήτηση περί έκτακτων καιρικών φαινομένων έχει ανοίξει για τα καλά, υποστηριζόμενη από τη γλώσσα της κλιματικής κρίσης. Το πράγμα λειτουργεί σαν αυτοεκπληρούμενη προφητεία, αφού η «κλιματική κρίση» κατηγορείται για τα έκτακτα καιρικά φαινόμενα που μπορεί να μην είναι και πολύ έκτακτα αν βγεις έξω, αλλά είναι σίγουρα έκτακτα αν ακούσεις τις ειδήσεις.

Κι είμαστε βέβαιοι ότι το μέλλον μάς επιφυλάσσει ακόμα διάφορα, αφού οι αρμόδιοι «ειδικοί» αποκτούν όλο και περισσότερη εξουσία πάνω στις ζωές μας.

Δεν ξέρουμε για «κακοκαιρία», αλλά οι καιροί μας είναι σίγουρα δύσκολοι!

1. Βλ. π.χ. «Αεροχειμάρρος φέρνει πολικές θερμοκρασίες στην Ελλάδα», *Τα Νέα*, 16/01/2022 ή «Άρχισε η εισβολή του αεροχειμάρρου», *libre.gr*, 19/01/2022.
2. «Τι κατάλαβαμε απ' το σπάσιμο ενός άτυπου λοκντάουν // Ανταπόκριση από την antifa διαδήλωση στον Πειραιά», *autonomieantifa.gr*, 22/12/2022.
3. «Γιατί η ΕΜΥ δεν δίνει ονόματα στις κακοκαιρίες - Τι είναι μια "μετεωρολογική βόμβα"», *news247.gr*, 13/11/2019.
4. «Storm Naming in the Eastern Mediterranean: Procedures, Events Review and Impact on the Citizens Risk Perception and Readiness», *Atmosphere #1537*, 21/11/2021.
5. «Λιβάνιος για καύσωνα: Να αποφεύγουμε τις άσκοπες μετακινήσεις», *Το Βήμα*, 30/07/2021.
6. «Ελένη Μυριβήλη - Η Αθήνα παίρνει μέτρα για τους επερχόμενους καύσωνες», *Το Βήμα*, 17/09/2021.
7. Σ. Παπαντωνίου, «Κακοκαιρία Ελπίδα: Το μαύρο κουτί της τοπικής αυτοδιοίκησης - Η Περιφέρεια Αττικής και το μεγάλο φιάσκο», *Καθημερινή*, 27/01/2022. Ο τονισμός δικός μας.
8. «Οι συνέπειες της χιονοθύελλας σε παραγωγή - εμπόριο - διακίνηση», *Ναυτεμπορική*, 26/01/2022.
9. «Κακοκαιρία Ελπίδα: Σε βαθιά "κατάψυξη" η αγορά, μετρά χαμένες μέρες και συσσωρευμένες υποχρεώσεις», *news247.gr*, 27/01/2022.
10. «Air pollution in northern India is causing partial lockdowns in New Delhi». *Npr.org*, 16/11/2021, «Heatwave enforces lockdown in the north as some cities register record highs», *Hindustan Times*, 26/05/2020 και «Mumbai to remain under lockdown due to heavy rainfall», *Mumbai Mirror*, 12/06/2021.
11. «Η γυναίκα που προσπαθεί να «δροσίσει» την Αθήνα», *Money Review*, 31/08/2021.
12. «Προετοιμασίες για τη «μάχη» της Αττικής Οδού», *Καθημερινή*, 23/01/2022.
13. «Αττική Οδός: Ο ακριβοπληρωμένος δρόμος που "πάγωσε"», *Καθημερινή*, 26/01/2022.
14. «Αττική Οδός: Οι εισπράξεις των 3 δισ. και το χάος στη χιονοθύελλα», *businessdaily.gr*, 25/01/2022.
15. «Ιστορίες γύρω από το τζάκι των... εγκλωβισμένων της Αττικής Οδού», *Money Review*, 25/01/2022.
16. «Τα σκοτεινά παιχνίδια του Λ. Μπόμπολα κατά του Ελλάκτωρ - Λασπομαχία στην Αττική Οδό με στημένη γνωμοδότηση», *bankingnews.gr*, 10/02/2022.